

BlivØbo.nu – forsommerens ø-dage

„Øernes Dag“ blev afholdt den 12. maj i Århus, Odense og København

Sammenslutningen af Danske Småøer har sammen med småøerne i maj og juni afholdt flere arrangementer som led i bosætningskampagnen „BlivØbo.nu“. Aktiviteterne er båret af frivillige kræfter, og rigtig mange engagerede øboere har udført et stort arbejde for at få alt til at køre på skinner. Der er blevet sat fokus på småøerne og på hvad livet som øbo kan byde på. Arrangementerne har været flotte og godt besøgt, og der har været fin mediebevågenhed.

Invasion af øboere!

Den 12. maj blev tre torve i Århus, Odense og København besøgt af fint pyntede telte fyldt med festligstemte øboere. De slog teltdugen til side og var fra morgenstunden klar til at fortælle om tilværelsen på en småø. Arrangementerne blev gæstet af mange nysgerrige og heraf også flere personer, der reelt overvejer et øliv: Der blev talt om livet som øbo med naturen og havet som nabo, alt imens der blev spillet viser, budt på ø-lækkerier og afholdt konkurrencer. Vigtigst af alt blev

øerne synliggjort og fællesskabet i en ø-tilværelse var tydelig for alle – øboere så vel som besøgende.

Den 12. maj var en blæsende god dag i alle tre byer og lagde godt op til afholdelsen af Åben Ø dage, der blev afholdt på mange øer i starten af juni.

Åbent hus på øerne

Mange af øerne havde lavet nogle flotte og omfangsrige programmer med alt fra traktorture, morgenkaffe på færgen eller havnen, rundvisning i ledige boliger til krabbevæddeløb, fossiljagt og rundbold. Vi har fået tilbagemeldinger om meget varierende besøgstal, men ganske klart med Fur helt i top med ca. 1500 gæster til deres Åben Ø dag den 9. juni. Enkelte øer melder om gæster, der bare ikke ville hjem igen – og det er jo et godt tegn! Færgeselskaberne bakkede flot op om begivenhederne ved at tilbyde gode rabatter på persontransporten til Åben Ø dagene.

Bliv øbo nu – og fremover

Med forsommerens aktiviteter er vi

kommet godt i gang med at synliggøre småøerne for potentielle øboere. Det skal selvfølgelig fortsætte! Vi fortæller fortløbende på hjemmesiden www.blivøbo.nu om ølivets kvaliteter og muligheder, og vi modtager gerne tilflytterhistorier og andet til siden.

Der er livlig aktivitet på facebookgruppen „Bliv Øbo“, hvor mange øboere selv skriver og fortæller om øernes aktiviteter. Det giver i sig selv et indblik i det aktive ø-liv. På sekretariatet har vi stadig trykt kampagnemateriale i form af foldere og plakater samt store bannere til udlån. Vi vil opfordre alle, der afholder arrangementer på øerne eller deltager i aktiviteter, markeder eller andet uden for øerne, til at slå et slag for bosætningen.

Vi sender gerne materialer ud til jer! Kontakt sekretariatet på tlf. 62 51 39 93 eller sekretariatet@danske-smaaer.dk. Kampagnen har været omtalt i mange medier, så nu ser vi frem til, at mange får lyst til at flytte ud til vore skønne øer.

Formandens side

15 mil. kr. til småøerne i udligningsreformen

Kommentar af Dorthe Winther

Gennem foråret forsøgte vi fra Sammenslutningens side at blive tilgodeset gennem finanslovs-forhandlinger. Forslagene var bl.a. forhøjelse af de eksisterende ø-støttemidler over en 5-årig periode, tilskud til ansættelse af en erhvervsudvikler til styrkelse af erhvervslevet på småøerne, tilskud til oprettelse af et fælles færgesekretariat, regulering af ø-kortordningen (den kompensation kommunerne modtager for, at øboere, deres cykler samt invalidevogne rejser gratis), gratis sejlads for gående i april og september for at forlænge turistsæsonen samt fortsættelse af en pulje til kystsikring.

Småøerne i Udligningsreformen

Småøerne kom ikke på finansloven – men i stedet kom vi med i udligningsreformen, hvor tilskuddet til kommuner med øer forøges med i alt 15 mio. kr. årligt. Det forudsættes i den forbindelse, at der med virkning fra 2014 sker en modernisering af fordelingsnøglen for tilskuddet til driften af færgeruterne. Det forudsættes ligeledes, at forhøjelsen kan bruges til finansiering af f.eks. gratis godstransport, gratis persontransport i turistrydernesæsonen (april og september) samt etablering af et færgesekretariat.

YES!

Det er rigtig glædeligt, at man fra Regeringens og EL's side har prioriteret småøerne og vist, at man ved, at der er brug for særlig opmærksomhed, og at man dermed fra Folketingets side sætter økonomi bag 'de pæne ord'. Det ved jeg, at vi alle påskønner.

Udfordringer

Men jeg kan alligevel ikke lade være med at blive lidt bekymret, for pengene er som sagt en forøgelse af bloktilskuddet til kommuner med øer. Dvs. midlerne er ikke umiddelbart øremærkede til nogle af de ting, der foreslås – færgesekretariat, fri fragt og forlængelse af turistsæsonen – og er det så op til kommunerne, om de tiltag skal gennemføres? Og kræver det så et slagsmål mellem hver enkelt ø og deres kommune? Og hvis kommunerne skal gennemføre f.eks. fri fragt – betyder det så nedskæringer i serviceniveauet i øvrigt, for hvem siger, at det kan ske for

15 mil kr. fordelt ud på 19 ø-kommuner? Vi er ikke utaknemmelige – men rigtig glade for midlerne – men der altså nogle udfordringer i at få midlerne til at komme øboerne til gavn.

Økonomisk afdækning

Vi har flere gange over for Udvalget for Småøer og folketingspolitikere i øvrigt fremført, at det er nødvendigt med en samlet økonomisk afdækning af, hvad færgedriften til de små øer koster.

Hvad er den samlede udgift – hvad er der af indtægter på fragt og person- og bilbefordring?

Før vi får den afdækning, er det svært at prissætte, hvad f.eks. det vil koste at indføre gratis fragt.

Det vil her være oplagt at lade et uvildigt fælles færgesekretariat lave en sådan undersøgelse – ligesom det må være her de åbne færgeregnskaber skal ligge.

Modernisering af færgetilskud

En anden bekymring, der ligger i udligningsreformen er moderniseringen af fordelingsnøglen for færgetilskuddet. Det kan sagtens være, at de gamle fordelingstal er forældede, og nye fordelingstal kan give en bedre sejlads på de øer, som i dag har en rigtig dårlig sejlads.

Men vi er bare nødt til at slå fast med syvtommersøm, at det ikke kan ske uden ekstra midler. Jeg tror ikke, der er nogle kommuner, der har overskud på deres færgedrift. Der kan måske være kommuner, der ikke lever op til at betale deres tredjedel, men jeg ved, at rigtig mange

kommuner betaler op mod 40-50% af udgifterne til færgedriften. Derfor forudsætter en modernisering en afdækning af kommunernes økonomi til færgedriften. Det ikke er rimeligt, at f.eks. en kommune skal have større færgetilskud, hvis de i forvejen ikke lever op til deres egenbetaling – så kan de jo som kommune starte der og etablere en bedre færgedrift til deres ø.

Udfordringer er til for at blive taget op, og derfor skal vi sammen med Småøernes Færgeselskaber og med folketingspolitikere på banen. Ændringerne skal være til glæde for øboerne, og vi må igen have et øremærket tilskud til færgedriften og en understregning af, at der er tale om en tredeling – nemlig en tredjedel til kommunerne og to tredjedele til staten.

Postsagen

Birkholms postsag har efterhånden udviklet sig til en føljeton, der senest kulminerede med, at politikere fra Udvalget for Småøer havde kaldt Trafikminister Henrik Dam Kristensen i samråd. I dette samråd henviser trafikministeren til principper fra juni 2007, som skulle ligge til grund for den beslutning, som trafikstyrelsen har truffet. Principper som iflg. Post Danmark skal være med til at lave ensartede og sammenlignelige retningslinjer for øer uden fast broforbindelse.

Princippene er:

1) Øer, hvor der ingen fastboende er: skal selv hente posten på fastlandet, og der gives ingen kompensation.

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaer.dk, hvis det har interesse!

Sommerferie i sekretariatet

Sekretariatet i Sammenslutningen af Danske Småøer er lukket i hele juli måned. Vi er tilbage den 1. august og ønsker alle en god ø-sommer.

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaer.dk

Årsmøde i Småøernes Aktionsgruppe

Årsmøde og generalforsamling i Småøernes Aktionsgruppe løb af stablen den 14.-15. april i Svendborg, kombineret med et optaktsmøde dagen og formiddagen før.

Årets tema var „Ø-planer og strategier“. Til et optaktsmøde fredag aften og lørdag formiddag blev en afvekslende samling af projekter, der er affødt af handlingsplaner for 8 af øerne præsenteret og kommenteret. Det var meget givtigt og lærerigt for alle.

Generalforsamlingen lørdag var kort og kontant og gav derfor mere tid til gennemgang af eftermiddagens indlæg. Susanne Lautrup fortalte om Fejøs energiplan og deltagelsen i IRDA-projektet, et irsk-danske energiprojekt, der har kørt over to år. Birgit Pedersen fortalte om Mandø's ø-handlingsplan, der har været færdig i nogle år og hvad der er sket siden. Bl.a. er et forprojekt om Besøgscenter Mandø udsprunget af handlingsplanen, og har modtaget støtte fra RealDania.

Lørdag aften underholdt Endelave Spillemandene årsmødets deltagere. Søndag formiddag fortalte konfliktmægler Søren Braskov om konfliktløsninger, og redskaber til løsning af konflikter med god debat og aktiv deltagelse fra publikum. Weekenden afsluttedes med besøg i „Gorilla-park“, et projekt der har modtaget støtte fra den Lokale Aktionsgruppe i Svendborg.

Morten Priesholm

2) Øer med 1-10 fastboende helårshusstande: skal selv hente posten på fastlandet, og herfor gives der en årlig kompensation på ca. 3000 kr. (i 2007-priser)

3) Øer med 11-1000 fastboende husstande. Her kan der opsættes et fast postanlæg på havnen, eller Post Danmark kan entre med en fastboende om udbringning af posten eller selvfølgelig gøre som de gør i resten af Danmark.

Ministeren mener, at han med afgørelsen vedr. Birkholm har bøjet principperne, således at man sikrer udbringning af post til Birkholm, hvor han faktisk ud fra nævnte principper kunne have bedt dem hente posten selv på Ærø. Postloven skal revideres i 2013, og det er vigtigt, at vi og politikerne følger op på sagerne – for pt. er det en sag for Birkholm – men ser man på de nævnte principper, kan det hurtigt blive en sag for alle vores småøer.

Møde med Minister Carsten Hansen

Lise, Eva og jeg var inviteret til møde med Minister for By, Bolig og Landdistrikter Carsten Hansen her først i juni. Ministeren ønskede en kort orientering om, hvad vi pt. arbejder med, og hvilke udfordringer vi står overfor. Det blev et meget positivt møde, hvor vi selvfølgelig drøftede de projekter, vi har gang i, udligningsreformen, småøernes aktionsgruppe og dens betydning for udviklingen på småøerne, mobil- og bredbåndsdækning og det ideoplæg om erhvervsudvikling som generalforsamlingen netop har vedtaget, at bestyrelsen skal arbejde videre med.

Ministeren fik et kopi af ideoplægget og ville gerne holdes orienteret om hvilke tiltag, bestyrelsen beslutter at sætte i gang. Afslutningsvis inviterede vi Ministeren på en ø-tur til efteråret, så her skal vi i gang med planlægningen.

Bosætning, generalforsamling og sommer!

Fra vores egen verden er det jo sådan, at både den første og anden del af bosætningskampagnen er godt overståede med en kæmpestor indsats fra både en masse øboere og sekretariatet. Der skal lyde en kæmpe stor tak til alle for det flotte arbejde. Om det giver en masse nye tilflyttere lige nu og her, er ikke til at vide. Men jeg ved, at bosætningskampagnen med ø-dagen i storbyerne, åben ø-dag og den megen presse på flotteste vis har skildret muligheden for at bo og leve på småøerne, og jeg tror på, at hvis folk en dag overvejer at flytte, ja så er ø-livet også blevet en mulighed, der nu tages i betragtning.

Også vores generalforsamling er godt overstået – en stor tak til Agersø for et

veltilrettelagt arrangement. Næste år er vi inviteret til Orø.

Og så er sommeren og ferien jo lige over os, og dermed er der forhåbentlig en masse mennesker, der kommer ud og besøger os.

Det giver os alle muligheder for at 'sælge' vores øer og ø-livet, for som Samsøs borgmester siger, så gælder det om at tale tingene op, det sætter gang i den gode spiral og den gode udvikling. Så god fornøjelse og god sommer

Dorthe Winther

*

Generalforsamling 2013

Næste års Generalforsamling er fastsat til den 31. maj-2. juni 2013 og finder sted på Orø.

Repræsentantskabsmøde 2012

Årets repræsentantskabsmøde finder sted den første weekend i november i Odense

Der kan deltage to repræsentanter fra hver ø. Foruden en opsamling på bosætningskampagnen bliver temaet i år Erhvervsudvikling på Småøerne. På årets generalforsamling blev det vedtaget, at dette er et fokusområde for Ø-sammenslutningen. Sæt allerede nu kryds i kalenderen den 2.-4. nov.

Børn bygger smakkejolle

I værfket på Øhavets Smakkecenter høres hamren og banken og ivrige børnestemmer – Bådebygningshåndværket lever! – og en kopi af en gammel, fynsk tosmakke er ved at tage form.

På Øhavets Smakkecenter er der liv i værfket. Her handler det om at give besøgende skolebørn, unge og andre gæster på centeret et indblik i det gamle bådebygningshåndværk, med mulighed for at deltage aktivt i bygningen af et historisk fartøj. De skal lære de gamle håndværk og samtidig lære om kulturhistorien, hvor de fleste mindre landbrug langs de danske kyster for 100 år siden supplerede indtægten og køkkenet ved lidt fiskeri og jagt.

Til projektet er bådebygger Ib Nielsen fra Strynø ansat til at bygge og instruere de deltagende børn, unge og voksne. Byggeprocessen er åben (efter aftale) for alle besøgende, henover de ca. 4 måneder, hvor byggeriet står på.

Projektet er finansieret af Fionia Fond, Sydfynske Dampskibsselskabs Fond og NaturErhvervstyrelsen.

Rikke De Neergaard

Glade børn i gang med byggeriet

Købmandsseminar i Svendborg – en succes

Småøernes Erhvervsudviklingscenter (SEUC) afholdt den 24.-25. marts et seminar for Ø-købmænd og producenter. Erhvervsrådgiver Søren Christiansen med mange års erfaring fra både købmænds- og detailbranchen kom hurtigt på bølgelængde med øboerne. Vi var vidt omkring markedsføring, salgsarbejde, især det personlige, nytænkning – både til salg og samarbejde – og brugen af de nye sociale medier med gode eksempler på nogle, der lynhurtigt havde forøget deres omsætning. Alt naturligvis med det ene formål „at sælge og tjene mere“.

Kædechef fra Letkøb Michael Wielsø oplyste, at de kunne levere varer til selv de allermindste, og var meget lydhør

overfor de problemer, der var hos de fremmødte Letkøbmænd.

Schulstads „Bake Off“ bød på smagsprøver fra sortimentet og to salgskonsulenter fra Godtbergsen (souvenirs) fremviste varer – Jeg tror bestemt, at alle fik noget med sig hjem.

Samarbejde og erfaringsudveksling – også på facebook

I løbet af seminaret blev der oprettet en facebook-side for Ø-købmænd, hvor købmændene hurtigt og enkelt har mulighed for at tale med hinanden og udveksle idéer og leverandøradresser. En hurtig og enkel måde at kommunikere på.

Ca. 20 var mødt op til seminaret,

heriblandt også et par fødevarerproducenter. Det er første gang, vi har haft Ø-købmænd og Ø-producenter sammen på et seminar. En idé til begges glæde og indtjening om at sælge ø-specialiteter fra alle øer i vores butikker kom frem. Vi ved jo, at turisterne er glade for de lokalt producerede varer, men flere øer har ingen producenter. Så har man ikke noget at sælge fra sin egen ø, kunne det næstbedste måske være at sælge noget fra en anden lille ø.

Vi håber at kunne gentage et købmandsseminar igen om 2 år, og jo rigtig gerne på én af vore øer, selvom det betyder to færger og længere transporttid.

Tak til jer alle for et rigtig godt seminar.

*SEUC, Hanne Tromborg Thaysen
Ø-købmandskonsulent, Tunø*

Redningshelikoptere reddet

Forsvarskommandoen foreslog, at Jyllands to redningshelikoptere i Skrydstrup og Aalborg skulle erstattes af en enkelt helikopter i Karup. Det skulle give en besparelse på 34 millioner kroner årligt. Men partierne bag forsvarsforliget har heldigvis droppet forslaget fra Forsvarskommandoen.

dw

densejlendemaler.dk

40 55 67 44

Sommerblæst over Ågersø

Drivende skyer over Helleholm fyr på Ågersøs sydspids

På denne min første generalforsamling som nyudsprungen sekretariatsleder viser vejret sig fra den friske side: Vinden blæser rask hen over både Ågersø og Omø, som ligger og glitrer i Storebælt, da vi ankommer til Stignæs. Vi er heldige – den lille iskiosk åbner netop på denne første junidag for sommeren, og vi kan nyde en iskage, mens vi regner de sindrige afmærkninger til bilernes opmarching ud. Den lille kompakte færge, som snart må vige pladsen for en ny, der er lige på trapperne, sejler os stød det korte kvarters sejlads til Ågersø. Havnen, fuld af fiskerbåde og sejlere, omfavner straks de ankomne og fører os videre op i den meget fine landsby lige bagved. Vi bliver godt modtaget og installeret rundt omkring på øen.

Lørdagens tur i Ågersøs splinternye traktorvogn foranlediger, at de gæstende tunboere introducerer os til begrebet „Traxa“ (taxakørsel med traktor) – en rigtig ø-glose. Vi føres gennem landsbyens snirklede og blomsterkantede gader under guidning af både Susanne og Troels i hver sin ende af vognen. Fra Ågersøs nordlige ende får vi et vindomstus blik til Storebæltsbroen bag den private Egholm med et enligt lille fiskerhus på spidsen – nu et uforstyrret sommerhus. Blæsten følger os mod syd på den langstrakte ø med rigtig megen forskelligt dyrket agerjord, hvoraf de lilla purløgsmarker nok gør det flotteste indtryk. Vi gør holdt i læ med et fantastisk udsyn

over Bæltet til blandt andet naboøen Omø mod syd og Langeland i det fjerne. Solen skinner fra en dramatisk himmel, og Ågersø tager sig godt ud i den friske vind.

Til eftermiddagens generalforsamling mødes vi i Ågersøs store sportshal ved lysegrønne duge og lækre jordbærtærter! Mødet forløber i god ro og orden med beretning og debat om flere indkomne forslag.

Aftenen byder på fest, hvor underholdende indslag, musik, lækker mad og ikke mindst hyggeligt samvær med rigtig mange feststemte, snakkende og dansende øboere skaber en dejlig stemning. Søndag morgen forlader jeg Ågersø med en rigtig god oplevelse i bagagen.

På gensyn til næste år på Orø!

Lise Sørensen

Invitation til Seminar om Bestyrelsesarbejde

I weekenden den 31. august og 1.-2. september afholder Sammenslutningen af Danske Småøer et seminar om de opgaver og udfordringer, der ofte ligger i et bestyrelsesarbejde uafhængig af foreningens karakter. Program og oplægsholdere er ikke på plads endnu, men seminaret vil fokusere på emner så som disse:

- Planlægning af aktiviteter i en forening,
- Balancen mellem nye tiltag og almen drift,
- Konfliktløsning
- Redskaber til inddragelse af ad-hoc grupper i konkrete opgaver.

Kurset henvender sig til ø-repræsentanter og øboere, der gerne vil deltage eller allerede deltager i beboerforeninger eller andre ø-relevante bestyrelser og udvalg. Seminaret vil være gratis, dog vil der blive opkrævet et depositum, som refunderes ved deltagelsen.

Der udsendes email med flere oplysninger til nyhedsbrevets modtagere, men kontakt gerne sekretariatet allerede nu, hvis du er interesseret i at deltage.

Sammendrag fra den 38. ordinære generalforsamling

Den mere formelle del af generalforsamlingen i Sammenslutningen af Danske Småøer indeholdt naturligvis beretningen fra formanden, men også indtil flere indkomne forslag, der blev gennemgået og behandlet.

Ud af de 27 medlemsøer var 20 repræsenteret ved årets generalforsamling på Agersø. Før generalforsamlingens start bød Slagelses Borgmester Lis Tribler velkommen til Agersø og til Slagelse Kommune og pegede bl.a. på værdien af at have to småøer i sin kommune. Blandt de inviterede gæster fra Folketingets Udvalg for Småøer deltog Flemming Damgaard fra Venstre og Mette Dencker fra DF. De præsenterede efter formandens beretning deres holdninger til småøerne og hvad de mener det er vigtigt at fokusere på.

Bosætning, ny regering og turismeprojekter

Formanden for Sammenslutningen af Danske Småøer, Dorthe Winther, aflagde sin beretning og lagde ud med at fortælle om bosætningskampagnen, hvis indhold blev fastlagt på repræsentantskabsmødet i november 2011. Storby arrangementerne den 12. maj og de efterfølgende Åben ø-dage har involveret rigtig mange frivillige øboere, som har ydet en stor og flot indsats i arbejdet med at synliggøre småøerne for potentielt nye beboere.

I folketinget har valget i oktober 2011 betydet resort-omlægninger og et helt nyt Udvalg for Småøer, som hører under det større Udvalg for Landdistrikter og Øer. Ø-sammenslutningen har haft to møder med det ti mand store udvalg, hvor et af de tilbagevendende emner er færger og færgedrift.

I den kommunale justering til udligningen mellem kommunerne har regeringen og Enhedslisten besluttet at øge tilskuddet til kommuner med øer med 15 mio. kr. Der kan læses mere om emnet i „Formandens Kommentar“ på side 2 i dette nummer af Ø-posten. I den efterfølgende debat var der i generalforsamlingen enighed om, at det fra Ø-sammenslutningens side er et stort ønske at midlerne øremærkes, og der var umiddelbart opbakning til idéen om at etablere et færgesekretariat.

Formandens beretning omhandlede foruden sagen om postbefordring til Birkholm (også omtalt i „Formandens

Kommentar“ i dette nummer) også de to projekter, der i årets løb startet: Et forprojekt om udvikling af småøturisme blev påbegyndt i samarbejde med Småøernes Aktionsgruppe, Småøernes Fødevarer-netværk og Småøernes Erhvervsudviklingscenter på baggrund af et ønske om et mere direkte erhvervsrettet projekt. Region Syddanmark, som støtter projektet, ønskede et turismeorienteret projekt, og SEUC er efterfølgende udtrådt af samarbejdet omkring turismeprojektet, idet man ikke finder, at arbejdet er erhvervsrelateret nok. Forprojektet afsluttes i løbet af sensommeren 2012. Formålet er at pege på mulige potentialer i turismen på småøerne.

Det andet projekt drejer sig om markedsføring af cykelturisme på småøerne og løber over de næste 1½ år. I samarbejde med Dansk Cyklistforbund udarbejdes på deres platform „cyclic.dk“ ruteforslag til småøerne. Bl.a. indtegnes øernes overnatnings- og spisemuligheder på det digitale kort.

Formandens beretning kan læses i sin fulde form på vores hjemmeside.

Sekretariatets beretning blev aflagt af undertegnede og omhandlede på grund af sekretariatslederskiftet sidste efterår

i sagens natur kun det sidste halve års aktiviteter, hvor bosætningskampagnen „BlivØbo.nu“ har fyldt mest. De to sideløbende projekter med turismepotentiale og cykelturisme har naturligvis også præget arbejdet i Ø-sammenslutningen. Vores projektmedarbejder Marie Bøttcher Christensen, som blev ansat pr. 1. januar 2012, har taget sig af den daglige fremdrift i begge projekter. Marie har i forbindelse med begge projekter været rundt på næsten alle småøerne og kortlagt muligheder og ruter.

Sekretariatet kunne fremlægge et regnskab med et overskud på 14.326 kr.

Vedtægtsændringer, sommerhuse og Idéoplæg til erhvervspolitik

Blandt de indkomne forslag var vedtægtsændringer, der ud over formuleringer angående medlemskab i §3 også indeholdt et helt nyt afsnit om repræsentantskabet, som ikke tidligere har været beskrevet i vedtægterne. Vedtægtsændringerne blev vedtaget og kan læses på Sammenslutningens hjemmeside.

De følgende to forslag var stillet af Jørgen Møller fra Fejø og omhandlede dels et forslag til ophævelse af som-

Fælles færagesekretariat – en betragtning

Gennem en årrække har foreningen Småøernes Færgeselskaber og samarbejdspartnere analyseret fordele og ulemper ved etablering af et færge-sekretariat til betjening af færgeselskaberne.

I januar 2011 har et udvalg under Indenrigsministeriet i rapporten „Undersøgelse af den fremtidige organisering af færgedriften til de danske småøer“ anbefalet: *at der oprettes et fælles sekretariat for færgedriften til de danske småøer med henblik på at skabe en vidensdelings- og rådgivningsfunktion samt høste stordriftsfordele gennem indkøbsaftaler mv. Et tværkommunalt sekretariat vil derved bidrage til at styrke den faglige bæredygtighed og skabe de stordriftsmuligheder, som kommunalreformen på færgeområdet ikke automatisk har tilvejebragt inden for den enkelte kommune.*

Den 16. maj 2012 har et folketingsflertal i forbindelse med justering i det kommunale udligningssystem truffet beslutning om at forhøje tilskud til kommuner med øer med 15 mio. kr. En forudsætning for forhøjelsen er, at der kan anvendes midler til bl.a. etablering af et færagesekretariat. Som beskrevet i rapport fra januar 2011 forventes omkostningerne ved driften af sekretariatet at udgøre 2 mio. kr.

Et sekretariat skal på ingen måde deltage eller medvirke til den daglige drift af færgerne, som forsat bør varetages lokalt med maximal indflydelse fra brugerne. Et organ til varetagelse af småfærgernes interesser i forhold til lovgivning, sikkerhedssystemer, mar-

kedsføring osv. har siden Småøernes Færgeselskabers opstart i 1988, vist sig at være til stor gavn for småfærgedriften. Det er nødvendigt med en samlet indsats og et fremadrettet fokus, så vi kan påvirke lovgivningen, deltage i høringssvar, udveksle erfaringer, styrke samarbejdet med søfartsstyrelsen, videreudvikle jobdatabaser, efteruddanne personalet, styrke servicen og deltage i netværk med de større aktører, så som bilfærgernes rederiforening osv. Men det kræver resurser, som på nuværende tidspunkt ikke er tilstedet i foreningen, som hovedsageligt kører på frivillig arbejdskraft. At etablering af et sekretariat også skaber mulighed for fælles indkøb, det er kun et plus, som også kan være medvirkende til besparelser, der kan styrke færgernes budgetter.

Der er ingenlunde tale om en centralisering af færgedriften, men udelukkende en styrkelse af det gode arbejde foreningen, Småøernes Færgeselskaber, har bidraget med til medlemmerne gennem de sidste 25

år. Øernes livline er færgedriften og skal vi bevare livet på de Danske småøer, så bør vi rettet fokus mod færgerne og give de små rederier optimale driftsmuligheder.

Søren Adersen
Formand

– Småøernes færgeselskaber

merhusdirektivet, dels et forslag om en ændring/sammensmeltning af begreberne helårshuse og fritidshuse (som der skelnes mellem i dag). Forslagene blev drøftet i forsamlingen, men kom ikke til afstemning.

Et forslag med idéoplæg indgået fra Jan Bendix fra Venø, Svend-Aage Hansen fra Aarø og Carl Holmberg fra Hjarnø om at gøre erhvervs- og beskæftigelsespolitik til et højt prioriteret arbejdsområde i Sammenslutningen af Danske Småøer blev vedtaget på generalforsamlingen. Idéoplægget til Erhvervs politik på Småøerne kan findes på Sammenslutningens hjemmeside.

Nye medlemmer i bestyrelsen

Det var også skiftedag i bestyrelsen. Tunø og Aarø udtrådte af bestyrelsen, mens Endelave og Sejerø indtrådte som nyeste medlemmer i bestyrelsen i overensstemmelse med Ø-sammenslutningens rotationsliste.

Næste års generalforsamling indbyder Orø til, og den vil foregå i weekenden 31. maj-2. juni 2013.

Lise Sørensen

Formand Dorthe Winther aflægger sin beretning

Regentparret på ø-hop

Dronning Margrethe og Prins Henrik besøgte i starten af juni hele tre af småøerne, da de ø-hoppede mellem Avernakø, Lyø og Endelave.

I chalup til Avernakø

Med kongeskibet Dannebrog liggende for anker ud for Avernakø ankom regentparret i chalup til Korshavn på Avernakø den 7. juni. Øboerne tog imod med harmonikamusik, og herfra gik det i traktorvogn til Avernakø kirke. Majtræet i Avernakø blev besøgt, og derfra spadserede parret og øboerne til fods til Den Lille Kunsthal. Efter frokosten i præstegården sejlede regentparret over til nabøen Lyø.

Kongelige toner fra Klokkestenen

På Lyø blev regentparret modtaget med musik på havnen og kørt i traktorvogn til Lyøs berømte klokkesten, der naturligvis afgav klare klokkeklemt ved den kongelige banken. Fra Lyø kirke spadserede regentparret til Lyø Ferielejligheder, som bød på kaffe til parret og øboerne. Fra Lyø afsejlede regentparret med chalup til kongeskibet og det videre togt nordpå igennem Lillebælt.

„Fritter“, fly, urter og ølbrygning

Efter en afstikker til Middelfart genoptog regentparret den 9. juni deres ø-hop med besøg på Endelave. I traktorvogn blev parret vist rundt og besøgte Skippergården, hvor der flettes stole. Til fods besøgte regentparret landsbyens skole og IT-firmaet Endelave Net. Endelave kro bød på formiddagskaffe inden besøg i lægehuset og andagt i Endelave kirke. Skibssætningen på Endelaves nordspids blev besøgt, og jagtforeningen fortalte om kaninjagt med „Fritte“, et ilderlignende dyr, inden frokosten på Louiselund Gods. Om eftermiddagen viste Endelave Bryggerlaug deres færdigheder frem, og Endelave flyveplads bød på flyveopvisning. Lægeurtehaven på Endelave viste besøghaven frem og præsenterede projektet „Levende KultursPOR“. Regentparret sejlede væk med et af marinehjemmeværnets fartøjer akkompagneret af Endelave Spillemandenes sang og musik.

LS

Højt humør under Dronningens spadseretur på Lyø

Øernes Dronning hilser på en „fritte“ fra Endelave

Dannebrog på reden ud for Korshavn, Avernakø

Øbo ved et tilfælde

Søren og Jane har skiftet bylivet ud til fordel for det nære lokalsamfund på Hjarnø. Det nyder Svend på tre år også godt af, selvom han snart må dele øboernes opmærksomhed med en lillesøster eller lillebror

Søren og Jane skulle egentlig kun bo for en kort periode på den østjyske ø, Hjarnø, indtil de fandt drømmeboligen i Århus. Men ø-livet gik lige i blodet og nu er Hjarnø rammen for deres liv.

Det var tænkt som en midlertidig løsning, da Jane Willumsgaard og Søren Noes flyttede til Hjarnø i 2007. De måtte flytte fra deres lejlighed i Århus og mens de ventede på at flytte ind i en anden, fik de via en god bekendt mulighed for at leje en bolig på Hjarnø. Siden har de ikke set sig tilbage.

Problemfrit arbejdsliv

Søren er cand.mag. i filosofi og arbejder i døgnvagter på et socialpædagogisk bosted i Ikast, mens Jane som uddannet arkitekt underviser på Arkitektskolen i Århus. Selvom der skal køres nogle kilometer, ser de det ikke som et problem. Slet ikke fordi de bor på Hjarnø. Med en overfartstid med færgen på fem minutter, og en fartplan, der nærmest dækker hele døgnnet, er det problemfrit. Ved siden af Janes arbejde, som lærer på arkitektskolen, så er hun også udøvende kunstner. På Hjarnø har hun etableret et atelier, og både hun og Søren nyder, at der er albu-rum til at virke kreativt.

Trygt børneliv

Siden de flyttede til Hjarnø, er Svend kommet til. Som ø-barn nyder han godt af det lille trygge samfund. Han er på fornavn med alle på øen. Selvom der ikke er mange jævnaldrende på øen, er det ikke et problem for hans trivsel. Han går i børnehave lige på den anden side af vandet, og det er nemt at træffe legeaftaler med kammeraterne der. Enten kommer de til Hjarnø eller også besøger han dem. Det varer dog ikke længe før Svend må dele øboernes opmærksomhed med en lillesøster eller lillebror. For der er en lille ny øbo på vej i familien.

Det gode fællesskab

Søren og Jane føler sig overvældende godt taget imod på Hjarnø. I Århus boede de i en opgang, hvor alle lignede hinanden og typisk var omgangskredsen folk, der lignede dem selv. På Hjarnø har de omgang med alle typer, på tværs af alder og interesser. Det betyder meget for dem. Som Søren fortæller:

„På Hjarnø er et fællesskab, som er svært at finde andre steder. Vi har mødt en åbenhed og hjælpsomhed uden lige. Man er involveret i hinandens liv, dog med respekt for at man også har lov at være privat. Det er naturligt som øbo at flaget vises, hvad enten det drejer sig om begravelse, barnedåb eller fødselsdage.“

Høj af ø-livet

Hvis Jane skal pege på en ulempe ved at bo på en ø, så er det, at man kan blive høj af det. „Selvom vi har indrettet os med et arbejdsliv, hvor vi faktisk har rimelig meget tid på øen, så vil mere jo have mere. Vi glæder os altid til at komme hjem til øen igen. Med tiden håber vi på at kunne arbejde endnu mere hjemmefra.“

Naturen og det lille samfund er det, som Søren og Jane sætter særlig pris på. De er sikre på, at der er mange, der har det som dem. Derfor er de ikke bekymret for Hjarnøs fremtid. Der skal nok være andre familier, som ser muligheder for et godt liv på en lille ø.

Claus Jensen

FAKTA OM HJARNØ

Hjarnø ligger i Horsens Fjord og er en del af Hedensted Kommune. Øen er 3,2 km² stor og havde 104 beboere pr. 1. januar, 2012. Øens lille færge lægger til i Snaptun, og overfartstiden er blot fem minutter. Med mellem 25 og 30 afgang i døgnnet er det nemt at være pendler. Nærmeste store by er driftige Horsens. Besøg Hjarnøs hjemmeside på www.hjarnoe.dk

I Odense „sejlede“ der færgen op og ned af gågaden og trak folk med til øboernes telt

Endelave spillemændene sørgede for den gode stemning i teltet i Århus, mens strandens urter og planter fra havet blev præsenteret

Nysgerrige gæster får en snak med øboerne i teltet i Odense

Snakken gik livligt i det Københavnske telt

Formand Dorthe Winter taler med pressen foran det store telt i København

Efterlysning: gode cykelfotos fra øerne!

Har du – eller ta’r du hen over sommeren – et rigtig godt cykelbillede fra din ø, så vil vi i Sekretariatet meget gerne have lov til at bruge det i markedsføringsmateriale til vores projekt om cykelturisme. Vi skal bruge billeder i trykte foldere og online på vores hjemmeside og på Dansk Cyklist Forbunds ruteplanner www.cyclistic.dk.

Send foto (gerne med lidt tekst om hvad vi ser på fotoet) og fotografens navn til Marie Bøttcher Christensen: mc@danske-smaaer.dk

På forhånd tak for hjælpen og god cykel-sommer!

Ømami på Fejø

Den 26. maj blev måltidsoplevelsen ØMAMI afholdt for første gang på Sletteren Strand på Fejø. Gæsterne ankom til stranden efter en tur på traktorlad fra Vesterby Havn, gennem idylliske Fejø. På turen fik gæsterne dagens første smagsoplevelse, da der blev serveret tangchips og tangkager. Under vejledning af tangekspert, Mads Van Deurs og urteekspert, Søren Espersen blev gæsterne guidet igennem strandzonen for at finde friske råvarer. Der blev samlet tang og urter og grinet en masse, da vandet var en smule koldt. Med de indsamlede ingredienser fra strandsafarier gik gæsterne i gang med at tilberede aftenens tre-retters menu i det udendørs køkken. Den lokale kok, Finn Hansen havde det store overblik og lærte gæsterne om brugen af de fem grundsmage, ikke mindst om „umami“. Måltidet bød blandt andet på røget laks leveret af Per Rolighed og lam fra Pernille Vejbo. Gæsterne stod for tilbehør som urtepesto, vild ukrudtssalat og røget tang til tang-isen fra Skarø. Gæsterne blev sendt mod fastlandet med en goodie bag fuld af tang og dagens informationer om strandzonens ingredienser.

ØMAMI er et samarbejde mellem Erhvervsstyrelsens innovationsprojekt Zonen for Madkultur, Småøernes Fødevarer-netværk og Roskilde Universitet. ØMAMI er et pilotprojekt, der er en del af et større

Måltidet blev efterfølgende nydt ved et blomsterrigt opdækket bord, med udsigt over stranden og havet.

tangprojekt, som på sigt skal munde ud i en tangfestival på Endelave. Tangprojektet er et vækstprojekt, der søger at sætte de danske småøer på landkortet, gennem fremme af turisme og erhverv. ØMAMI er et skridt på vejen og tiltrak ved første event en masse gæster til Fejø, blandt andet fra Hovedstadsområdet.

Det er meningen, at ØMAMI i fremtiden skal gentages – på Fejø eller andre småøer – kontakt Småøernes Fødevarer-netværk, hvis du vil vide mere: kai@kernegaarden.dk

Cecilie, Emma, Katrine, Mathilde og Tina. Roskilde Universitet, Performance Design

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse
Dorthe Winther, Omø, ansv.h. 58 19 91 80
Eva Terkelsen, Bjørnø 20 63 15 31
Kirsten Christensen, Baago 64 71 12 37

Inge-Lise Bisted, Femø 54 71 51 41
Jørgen Møller, Fejø 44 95 92 95
Svend Erik Hansen, Omø 58 19 90 08
Lars Møller, Endelave 75 68 94 88
Lone Nielsen, Sejerø 59 59 02 45
Redaktør: Lise Thillemann Sørensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Jane Willumsgaard, Simon Pauli, Per Andersen, Leif Richter, Lars Løhndorf, Erik Steenstrup Dyhr, Henry Larsen, Jens Johan Dahlkild, Mathilde Thykier, Lise Høj Mortensen, Rikke de Neergaard, Anders Møller Olsen, Lise Thillemann Sørensen.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.
Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.
Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3000
Redaktionen afsluttet 22. juni, 2012
Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske Småøer Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 6251 3993
E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk
Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk